

Davacı : Sader-Sigorta Acenteleri Derneği - Tunalı
Hilmi Cad. 88/103Kavaklıdere/ANKARA

Davalı : Rekabet Kurumu Başkanlığı Bilkent Plaza, (B3) Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av.Nuran Inan (Aynı Yerde)

Davanın Özeti Bankaların kullandıkları çeşitli kredilerin sigortalama işlemlerinde, kendileri tarafından belirlenen sigorta şirketleri ile çalışma zorunluluğu getirmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. ve 6. maddelerini ihlal ettikleri iddiası ile yapılan şikayet üzerine soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolunda verilen Rekabet Kurulu'nun 20.5.1999 tarih ve 99-24/211-124 sayılı kararının; bankaların kredi işlemleri sırasında ortağı ya da acentesi oldukları sigorta şirketleri ile çalışmayı zorlamak suretiyle hakim durumlarını kötüye kullandıkları, bu konuda bankalar arasında pratik işbirliğine dönüşen ilişkiler bulunduğu öne sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın özeti : Idarelerince yapılan ilk inceleme ve ön araştırma sırasında hazırlanan raporların icelenmesi sonucunda; bankaların kredi teminatlarının sigortalanmasına ilişkin uygulamalarının teşebbüsler arası anlaşma ya da teşebbüs birliği kararından kaynaklanabileceğini gösterir bir bilgi ve bulguya rastlanılmadığı, uyumlu eyleme esas teşkil edebilecek bir işbirliğinin tespit edilemediği, uyumlu eylem karinesini ortadan kaldırmaya yetecek derecede rasyonel ve ekonomik gerekçelerin bulunduğu, 74 bankanın faaliyet gösterdiği ilgili piyasadaki pazar payı dağılımı incelendiğinde, hiç bir bankanın tek başına hakim durumda olmadığı sonucuna ulaşıldığı, dava konusu işlemlerde 4054 sayılı yasanın 4. ve 6. maddesine aykırılık bulunmadığı öne sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır

Danıştay Tetkik Hakimi : Yunus Aykın

Düşüncesi : Yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Zümrüt öden

Düşüncesi : 4054 sayılı Kanununun 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin yasak olduğu kurala bağlanmış, 6. maddesinde de, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiştir.

Davacının bankaların kullandıkları çeşitli kredilerdeki sigorta işlemlerinin, bankalarca belirlenen sigorta şirketlerine yaptırılmasının, Kanununun 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiğine ilişkin iddiası üzerine tesis edilen Kurul kararında: Bankaların acentesi sigorta şirketi ile çalışmalarının ticari çıkarları gereği olduğu, böylece bankaların acentelik ve kar payı geliri

getirmesini, çalışma kolaylığı ve güvence sağlandıkları ve bunun 4. maddenin son fıkrası anlamında ekonomik ve rasyonel bir davranış olduğu, bankaların ilgili ürün pazarında hakim durumda bulunma durumu araştırıldığında ise, ilgili ürün pazarında, faaliyet gösteren bankaların kullandıkları kredilerin miktarlarına bağlı olarak pazarın yapısı incelendiğinde, ilk 10 bankanın toplam kredilerin %72'sini, diğer 8 orta büyüklükteki bankanın %12 sini kalan 54 bankanın %16'sını kullandıkları, bu yapının birlikte hakim durumda bulunmaya ilişkin dar oligopol tanımına uymadığı ifade edilerek, söz konusu davranışın rekabeti sınırlayıcı teşebbüsler arası bir anlaşma ve uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararından kaynaklanmadığı ve ayrıca birlikte hakim durum için gereken unsurların bulunmadığı gerekçesiyle ilgili ürün pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.

Dosyadaki belgeler ile Ön Araştırma raporu ve Ek-Görüş yazılarının incelenmesinden, uyumsuzluk konusu olaya ilişkin Kurul kararının dayandığı gerekçelerin 4054 sayılı Yasaya uygun olduğu ve bankaların tüketici kredilerinde sigorta işlemlerinin kendilerince belirlenen sigorta şirketlerine yaptırımalarında, Yasanın 4. ve 6. maddelerine aykırılık bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü:

Dava, bankaların kullandıkları çeşitli kredilerin sigortalama işlemlerinde, kendileri tarafından belirlenen sigorta şirketleri ile çalışma zorunluluğu getirmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. ve 6. maddelerini ihlal ettikleri iddiası ile yapılan şikayet üzerine soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolunda verilen Rekabet Kurulu'nun 20.5.1999 tarih ve 99-24/211-124 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Yasanın 1. maddesinde, bu Kanunun amacının mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu, 4 üncü maddesinin (d) bendinde: de, rakip teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasadan çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi suretiyle doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaları uyumlu eylemleri ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasak eylemlerden olduğu belirtilmiş, anılan maddenin son fıkrasında da ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her birinin uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayabileceği kuralına yer verilmiş, 6 ıncı maddesinin (a) bendinde ise; bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin

bütününde veya bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalarla veya birlikte davranışlar ile kötüye kullanması yasaklanmıştır.

Anılan yasanın "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde "hakim durum", belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyatı, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü, olarak tanımlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı dernek tarafından, bankaların kullandıkları çeşitli kredilere ilişkin sigortalama işlemlerinde kendileri tarafından belirlenen sigorta şirketleri ile çalışma zorunluluğu getirmek suretiyle diğer sigorta acentelerinin pazara girişini engelledikleri, söz konusu davranışın teşebbüsler arası eylem birliğinden kaynaklandığı ve hakim durumun kötüye kullanılması niteliğinde olduğu yolundaki şikayet dilekçesi üzerine davalı idarece yapılan ön inceleme ve ön araştırma sonucu hazırlanan raporlar esas alınarak bankaların kredi teminatlarının sigortalanmasına ilişkin uygulamalarının teşebbüsler arası anlaşma ya da teşebbüs birliği kararından kaynaklanabileceğini gösterir bir bilgi ve bulguya rastlanılmadığı, uyumlu eyleme esas teşkil edebilecek bir işbirliğinin tespit edilemediği gibi uyumlu eylem karinesini ortadan kaldırmaya yetecek derecede rasyonel ve ekonomik gerekçelerin bulunduğu, öte yandan, 74 bankanın faaliyet gösterdiği ilgili piyasadaki pazar payı dağılımı incelendiğinde, hiç bir bankanın tek başına hakim durumda olmadığı sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolundaki dava konusu kararın alındığı anlaşılmaktadır.

Dosyada bulunan bilgi ve belgelere göre; banka kredi teminatlarının sigortalanması olarak belirlenen ürün pazarındaki uygulamaların, davalı idarece yerinde araştırıldığı görüldüğünden davacının eksik inceleme yapıldığı yolundaki iddiasına itibar edilmemiştir. Anılan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, bankaların uygulamalarının teşebbüsler arası bir anlaşma ya da teşebbüs birliği kararına dayanmadığı, piyasada ortaya çıkan fiili durumun ise; her bir bankanın rakiplerinden bağımsız, tek taraflı olarak, kredilerin geri dönüşünü olabilecek en uygun şekilde güvence altına almak, tahsilat kolaylığı sağlamak ve bu arada acentalık ve kâr payı geliri elde etmek gibi ekonomik ve rasyonel nedenlerle hareket ettikleri anlaşılmakta olup, olayda, sonuçlardan hareketle uyumlu eylem karinesinin kabul edilmesi de mümkün değildir.

Hakim durumun kötüye kullanıldığı iddiasına gelince;

İlgili ürün pazarında, faaliyet gösteren bankaların kullandıkları kredilerin miktarlarına bağlı olarak pazarın yapısı incelendiğinde, ilk 10 bankanın toplam kredilerin %72'sini, diğer 8 orta büyüklükteki bankanın %12 sini kalan 54 bankanın %16'sını kullandıkları, bu yapının birlikte hakim durumda bulunmaya ilişkin dar oligopol tanımına uymadığı, hiç bir bankanın rakiplerinden bağımsız hareket ederek ekonomik parametreleri

DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2002/871

Karar No : 2004/5103

belirleyebilme gücünde olmadığı görülmekte olup hakim durumun bulunmadığı bir piyasada hakim durumun kötüye kullanıldığı kabulü mümkün değildir.

Bu durumda, şikayete konu davranışın 4054 sayılı yasanın 4. ve 6. maddesi kapsamında bir ihlal olarak değerlendirilmesi mümkün olmadığından, dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 300.000.000. Lira vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, 20.750.000 lira tutarındaki artan posta giderinin isteği halinde davacıya iadesine, 24.5.2004 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Zafer	Ali	Ahmet	Orhun	Kırdar
KANTARCIOĞLU	ÖZTÜRK	BAŞPINAR	YET	ÖZSOYLU

